

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Dydaktyka języka kaszubskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej IV (Ćw. audytoryjne), PG_00145748						
Kierunek studiów	Etnofilologia kaszubska (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	6	Liczba punktów ECTS			4.0		
Profil kształcenia	praktyczny	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Justyna Pomierska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		68.0	100
Cel przedmiotu	Przygotowanie studentów do właściwego rozumienia procesu dydaktycznego i organizowania nauczania języka kaszubskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej w różnej sytuacji socjolingwistycznej. Przygotowanie nauczyciela do pracy z uwzględnieniem psychologicznych uwarunkowań procesu uczenia się i nauczania. Przegląd metod, technik nauczania, form pracy, pomocy dydaktycznych. Integracja wewnątrzprzedmiotowa i międzyprzedmiotowa. Planowanie procesu dydaktycznego: lekcji, cyklu lekcji, układu treści kształcenia danego roku szkolnego.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ETNOFL3_K05] jest gotowy, by odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie i innych zadania	jest gotów planować czynności ucznia i nauczyciela na lekcji i w cyklu lekcji	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_K03] posiada podstawowe umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i realizację zadań kształceniowych i zawodowych	do dostosowywania metod pracy do potrzeb uczniów, kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym jest gotów do grupowego rozwiązywania problemów, kształtowania uczniowskich kompetencji komunikacyjnych i kulturowych, rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia,	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_W15] ma zaawansowaną wiedzę o roli edukacji regionalnej i międzykulturowej zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w instytucjach związanych z oświatą, kulturą i promocją regionu	ma wiedzę o wyborze i uporządkowaniu treści językowych i literackich w nauczaniu języka kaszubskiego na różnych etapach nauki w szkole, zna normy i obyczaje integracji kształcenia sprawności językowych, czytelniczych i kulturowych w nauczaniu języka kaszubskiego na różnych etapach nauki w szkole (z uwzględnieniem różnych sytuacji socjolingwistycznych)	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ETNOFL3_U02] posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk językowych, szczególnie dotyczących polszczyzny i kaszubszczyzny literackiej	umie zaplanować lekcję "języka kaszubskiego" (potrafi ułożyć ćwiczenia związane z kształceniem sprawności językowej/ zadania do tekstu/ cykl lekcji), wykorzystuje podstawowy zasób metod i form pracy i wybór pomocy dydaktycznych (w tym podręczniki do języka kaszubskiego w szkole podstawowej, słowniki i gry planszowe), umie dotrzeć do potrzebnej wiedzy rzeczowej (podręczniki metodyczne, zasoby internetowe), dokonać jej oceny i selekcji, by wykorzystać ją do planowania czynności nauczyciela i ucznia.	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ETNOFL3_W05] ma wiedzę z zakresu komunikacji językowej i kultury języka	ma uporządkowaną wiedzę o kaszubszczyźnie (język - literatura - kultura) w stopniu i zakresie umożliwiającym prowadzenie zajęć dydaktycznych z przedmiotu: język regionalny - język kaszubski (ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia kompetencji ortograficznych i metod pracy nad znaczeniem wyrazu)	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ETNOFL3_U03] posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk literackich, szczególnie zachodzących w literaturze polskiej i kaszubskiej	potrafi zaplanować cykl lekcji (z lektury, z kształcenia pisania różnych form wypowiedzi) i przedstawić swoją koncepcję w formie pisanej: sformułowanie celu nadrzędnego cyklu i uzasadnienie roli poszczególnych lekcji w jego realizacji, zaplanowanie adekwatnej pracy wieńczącej cykl i dostosowanie poszczególnych lekcji do efektywnego wykonania zadania (dobór form i metod pracy, pomysł dydaktyczny, proporcjonalne nauczanie sprawności językowych i kulturowych, okazjonalne nauczanie gramatyki); umie skonstruować program nauczania. umie zaplanować lekcję w szkole ponadpodstawowej (z uwzględnieniem pracy w zróżnicowanym pod względem sprawności językowej zespole);	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ETNOFL3_K06] jest gotowy, by efektywnie organizować swoją pracę i ocenić w sposób krytyczny stopień zaawansowania realizowanych działań	rozumie problematykę etyczną związaną z wykonywaniem zawodu nauczyciela	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_U14] samodzielnie realizuje typowe zadania zawodowe w wybranych sferach działalności oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	systematycznie wzbogaca swój warsztat pracy (techniki i strategie uczenia się w klasie/ samokształcenia/ pracy projektowej); umie zaplanować lekcję, cykl lekcji, planuje nauczanie języka kaszubskiego na różnych etapach nauki szkolnej (z uwzględnieniem różnych sytuacji socjolingwistycznych); umie dotrzeć do potrzebnej wiedzy rzeczowej (podręczniki metodyczne, zasoby internetowe), dokonać jej oceny i selekcji, by wykorzystać ją do tworzenia własnego warsztatu pracy	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
Treści przedmiotu	Utrwalenie wiedzy i umiejętności dydaktycznych w planowaniu procesu dydaktycznego w nauczaniu języka kaszubskiego: miejsce lekcji w cyklu lekcji, planowanie lekcji/cyklu lekcji związanych z lekturą, z formą wypowiedzi pisemnej (opowiadanie, opis), pojęcia gramatyczne, z wyjściem w teren. Kształcenie literackie, językowe i kulturowe w szkole ponadpodstawowej. Edukacja językowa a edukacja regionalna i międzykulturowa. Nauczanie języka kaszubskiego a ochrona dziedzictwa kulturowego regionu i uczestnictwo w kulturze współczesnej (wyjście w teren). Metoda projektu w szkole ponadpodstawowej. Różne typy tekstów kultury wykorzystywanych w nauce języka kaszubskiego ze szczególnym uwzględnieniem tekstów literackich (poezja, proza). Wykorzystanie podręcznika, czasopism, internetu w szkole ponadpodstawowej. Praca ze słownikami. Strategie czytania tekstu literackiego, popularnonaukowego, publicystycznego. Dłuższe formy wypowiedzi pisemnych w szkole ponadpodstawowej (rozprawka, analiza i interpretacja wiersza, recenzja). Scenariusz lekcji a zapis lekcji jako artykułu do publikacji.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość języka kaszubskiego w stopniu umożliwiającym prowadzenie lekcji, usystematyzowana wiedza o literaturze kaszubskiej, utrwalone umiejętności dydaktyczne. Warunkiem przystąpienia po szóstym semestrze do egzaminu jest zaliczenie praktyk dydaktycznych - język kaszubski. Warunkiem przystąpienia po szóstym semestrze do egzaminu jest aktywny udział w zajęciach, wykonywanie bieżących zadań częściowych (w tym sprawozdania z lektur, układanie ćwiczeń, przygotowanie pomocy dydaktycznych) i wykonanie pisemnej pracy zaliczeniowej. Egzamin obejmuje zagadnienia z zakresu wszystkich przedmiotów modułu dydaktycznego (przygotowanie do nauczania pierwszego przedmiotu nauczania "język kaszubski") i praktyk. Egzamin jest przeprowadzany w formie ustnej. Na egzamin składa odpowiedź na 3 pytania z zakresu tematyki zajęć i zagadnień zawartych w lekturze oraz prezentacja projektu dydaktycznego (z zasobu doświadczeń praktykanta).		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Każdorazowo na początku semestru prowadzący weryfikuje zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu. Komorowska M., Metodyka nauczania języków obcych, Wyd. Fraszka edukacyjna Pawłowska R., Metodyka ćwiczeń w czytaniu, Gdańsk 2002 (tu nauka ortografii a kształcenie sprawności czytania i metody pracy nad znaczeniem wyrazu). Pawłowska R., Lekcja języka polskiego jako system ćwiczeń, w: O porozumieniu językowym w nauce i szkole, red. A. Lewińska, J. Pomierska, Gdańsk 2005 + Makarewicz, O konspekcie lekcyjnym polemicznie (w internecie) Polański E., Dydaktyka ortografii, Warszawa 1983. Pomierska J., Bajka kaszubska w edukacji. Podsumowanie projektu dydaktycznego Zwykle niezwykle w krainie bajek kaszubskich, w: Bajki, legendy i podania kaszubskie dawniej i dziś. Materiały pokonferencyjne, red. Dušan-Vladislav Paždjerski, NCK i MPiMK-P, Gdańsk Wejherowo 2016. Pomierska J., Status wyjścia w teren w dydaktyce języka kaszubskiego, Język Szkoła Religia, Tom 13 Nr 4 (2018), s. 68-80. Pomierska J., Czëtôj (dziecóm) pò kaszëbskù. Utwory prozatorskie z kanonu lektur na lekcji języka kaszubskiego w szkole podstawowej, "Języki obce w szkole", DOI:10.47050/jows.2022.3.21-28 + Przykładowe scenariusze lekcji patrz Naji ùczba dodatek edukacyjny do miesięcznika Pomerania Ùczba kaszëbsczégò jãzëka w szkòle. Materialë dlô szkólnëch. Programy, rozkłady, konspekty i scenariusze, Òbróbk W. Czedrowskò, D. Pioch, J. Tréder, Oficyna Czac, Gduńsk 2001. Scenarniczi ùczbów kaszëbsczégò jãzëka, red. R. Wosiak-Śliwa, Wyd. ZK-P, Gdańsk 2011 materiały na www.cke.edu.pl oraz www.skarbnica.kaszubska (tu podręczniki, Naju uczba, artykuły, uchwały RJK, słowniki)
------------------------------	--------------------------------	---

	Uzupełniająca lista lektur	Badecka-Kozikowska M. , Siedem grzechów głównych nauczycieli języków obcych oraz jak je przekuć w metodyczne cnoty, Wyd. Fraszka edukacyjna 2008. Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2005. Edukacja kaszubska. Tradycje, aktualność, perspektywy. Praca monograficzna pod red. A. Kuik-Kalinowskiej i D. Kalinowskiego, ZGZK-P i AP w Słupsku, Słupsk-Gdańsk 2012. Edukacja kaszubska, red. R. Mistarz, CENne praktyki t. VIII, Gdańsk 2018 (pdf dostępny w internecie na stronie CEN w Gdańsku) Język, literatura, kultura i edukacja kaszubska, 1, pod red. D. Stanulewicz, E. Komorowskiej, B. Afeltowicz, Uniwersytet Szczeciński, Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, Rada Języka Kaszubskiego, Szczecin 2016. Kotłarczyk M., Sztuka żywego słowa. Dykcja ekspresja magia, Rzym 1975 lub Podstawy sztuki żywego słowa (instrument dykcja ekspresja), Warszawa 1961 lub najlepiej najnowsze wydanie 2011!! Uzupełnione o niewydane w PRL fragmenty; Kompetencje szkolnego polonisty, t. 1 i t. 2, red. B. Chrzastowska, Warszawa 1997 (wybór). Obracht-Prondzyński C., Dylematy edukacyjne. Z Kaszubami i Pomorzem na pierwszym planie, Gdańsk 2017. Pakiet metodyczny dla nauczycieli języków obcych [kolejne etapy edukacyjne M. Janicka I etap, M. Kleban II etap, B. Karpeta-Peć, J. Peć III etap] http://bc.ore.edu.pl, tamże: Programy nauczania w rzeczywistości szkolnej i inne. Pomirska Z., Wygraj z dysleksją, Kielce 2004, Pomirska Z., Wygraj z dysortografią, Kielce 2005. Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004. Pomirska J., Królewionka w pałacu. O korzyściach płynących z Dyktanda Kaszubskiego, w: Język. Tradycja. Tożsamość, pod red. E. Rogowskiej-Cybulskiej i M. Milewskiej-Stawiany, Wyd. UG, Gdańsk 2013, s. 45-51. Seretny A., Lipińska E., ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego, Kraków 2005 Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego, pr. zb. pod red. E. Lipińskiej, A. Seretny, Kraków 2006.
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Scharakteryzuj cele ogólne kształcenia języka kaszubskiego, rozważ zakres wiedzy i kształcenia umiejętności na tle innych przedmiotów szkolnych (ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów językowych). Scharakteryzuj budowę podstawy programowej... Wymień, z jakich elementów powinien składać się program nauczania języka kaszubskiego... Wyjaśnij realizację zasady pogładowości w nauczaniu języka kaszubskiego na tle innych zasad nauczania; swój wywód poprzyj przykładami dobrych praktyk lekcyjnych. Scharakteryzuj wybór materiałów nauczania i pomocy naukowych do nauki języka kaszubskiego. Scharakteryzuj wykorzystywane w praktyce szkolnej podręczniki do nauki języka kaszubskiego... Opisz rolę podręcznika w nauczaniu języka kaszubskiego. Przedstaw kilka sposobów aranżacji sytuacji dydaktycznej na lekcji języka kaszubskiego, wyjaśnij rolę motywacji w nauczaniu i uczeniu się języka regionalnego. Uzasadnij potrzebę kształcenia kompetencji językowej w celu kształcenia kompetencji komunikacyjnej i kulturowej; w swojej wypowiedzi wykorzystaj przykład lekcji języka kaszubskiego na dowolnym etapie edukacyjnym. Wyjaśnij rolę kształcenia sprawności językowej na lekcjach języka kaszubskiego w aspekcie kształcenia ogólnej kompetencji językowej ucznia. Przedstaw zasady nauczania wymowy/ gramatyki/ pojęć gramatycznych/ na lekcjach języka kaszubskiego na wybranych etapach edukacyjnych. Opisz zasady organizacji nauczania pisania opowiadania/ opisu/ rozprawki. Wymień metody pracy nad znaczeniem wyrazu, Wymień rodzaje ćwiczeń częściowych poprzedzających pisanie dłuższej wypowiedzi stylistycznej (opowiadanie/ opis/ rozprawka) , Sformułuj zasady organizacji pracy z określonym dziełem na wybranym etapie nauki języka kaszubskiego. Wyjaśnij funkcję dydaktyczną wyjścia w teren jako sposobu realizacji celów kształcenia języka kaszubskiego; Uzasadnij potrzebę wykorzystania instytucji kultury w praktyce szkolnej nauczania języka kaszubskiego,
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.